

Badanie dotyczące modeli działalności gospodarczej w Internecie, które naruszają prawa własności intelektualnej – Etap 2

Streszczenie

Sklepy internetowe podejrzewane o naruszanie znaków towarowych, korzystające z wcześniej stosowanych nazw domen

Streszczenie

Badanie dotyczące modeli działalności gospodarczej w Internecie, które naruszają prawa własności intelektualnej – Etap 2

Sklepy internetowe podejrzewane o naruszanie znaków towarowych, korzystające z wcześniej stosowanych nazw domen

Przedmowa

Wraz z uruchomieniem koalicji na rzecz koordynacji zwalczania przestępczości przeciwko własności intelektualnej (Intellectual Property Crime Coordinated Coalition, IPC3) przy Europolu EUIPO opublikowało sprawozdanie z pierwszego etapu dotyczącego modeli działalności gospodarczej w Internecie, które naruszają prawa własności intelektualnej.

W sprawozdaniu przedstawiono przegląd wielu różnych sposobów naruszania praw własności intelektualnej w Internecie w celach komercyjnych, a także zaprezentowano całkowicie nową metodę identyfikacji, rozłożenia na czynniki pierwsze, analizy i prezentacji takich modeli działalności gospodarczej. Było ono szeroko cytowane w odniesieniu do sprzecznych z prawem modeli działalności gospodarczej w Internecie.

Niniejsze badanie opiera się na pierwszych wynikach i w sposób pogłębiony analizuje informacje dotyczące szerokiego korzystania przez podmioty podejrzewane o naruszanie praw własności intelektualnej z nazw domen, które były uprzednio stosowane przez znane osoby, organizacje, ambasady obcych państw, przedsiębiorstwa i inne podmioty.

To zjawisko zostało dostrzeżone po raz pierwszy przez duńskiego specjalistę ds. cyberprzestępczości, który stwierdził, że wiele wcześniej wykorzystywanych nazw domen z duńskim rozszerzeniem .dk było systematycznie ponownie rejestrowanych przez podmioty podejrzewane o naruszanie znaków towarowych.

Chciały one skorzystać z popularności takich nazw domen w celu przyciągnięcia ruchu do nowych sklepów internetowych podejrzewanych o sprzedaż towarów naruszających znaki towarowe. Bezpośrednio po udostępnieniu nazwy domeny do ponownej rejestracji były one nabywane przez podejrzewane podmioty, które wkrótce uruchamiały sklep internetowy.

EUIPO postanowiło zbadać, czy praktyka odkryta w Danii jest stosowana również w innych państwach europejskich, gdzie występuje dojrzały sektor handlu elektronicznego. Na potrzeby badania wybrano Szwecję, Niemcy, Wielką Brytanię i Hiszpanię, a jego wyniki przedstawiono w niniejszym sprawozdaniu.

Są one pouczające i pokazują, że praktyka odkryta w Danii występuje również w czterech wybranych krajach nawet w szerszym stopniu, niż można się było spodziewać.

Po szczegółowym przeanalizowaniu 40 przypadków badanie zdaje się również wskazywać, że to, co z pozoru wydaje się tysiącami niepowiązanych sklepów internetowych, jest prawdopodobnie jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami sprzedającymi europejskim konsumentom towary podejrzewane o naruszanie znaków towarowych.

W tym nowym sprawozdaniu przedstawiono kolejne dowody skali problemu komercyjnego naruszania praw własności intelektualnej w Internecie, co stanowi dalsze uzasadnienie dla współpracy na szczeblu UE, by ten problem rozwiązać.

António CAMPINOS
Dyrektor wykonawczy EUIPO

1. Streszczenie

W 2015 r. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), za pośrednictwem europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej, zamówił badanie dotyczące modeli działalności gospodarczej w Internecie wykorzystywanych do naruszania praw własności intelektualnej. Inicjatywę utworzono jako niezależne badanie opierające się na danych, za pomocą którego można dokonać oceny i przeprowadzić analizę, w jaki sposób funkcjonowały naruszenia praw własności intelektualnej w Internecie na skalę komercyjną, jak były finansowane, w jaki sposób zapewniały zysk dla ich operatorów, jakie rodzaje treści rozpowszechniały i jak duże były ich bazy użytkowników.

Badanie ma zapewnić lepsze zrozumienie sytuacji decydentom, społeczeństwu obywatelskiemu i przedsiębiorcom prywatnym. Jednocześnie ma pomóc wskazać i lepiej zrozumieć paletę reakcji niezbędnych dla sprostania wyzwaniom wynikającym z wielkoskalowych naruszeń praw własności intelektualnej w Internecie.

Założono, że badanie zostanie przeprowadzone w dwóch etapach:

- Etap 1, badanie ilościowe, mające na celu uzyskanie zarysu różnych modeli działalności gospodarczej wykorzystywanych do naruszania praw własności intelektualnej w Internecie;
- Etap 2, badanie jakościowe, służące szczegółowemu przeanalizowaniu jednego lub kilku szczególnych ważnych modeli działalności gospodarczej.

12 lipca 2016 r. opublikowano sprawozdanie z etapu 1, dostępne na stronie internetowej EUIPO¹.

W czasie badań w trakcie etapu 1 odkryto niedawną analizę przeprowadzoną w Danii², koncentrującą się na wykrytym wzorcu szczególnego wykorzystania systemu nazw domen (DNS) w ramach duńskiej krajowej domeny najwyższego poziomu (ccTLD) .dk. Bodźcem do opracowania analizy były publikowane w mediach sugestie dotyczące pojawiających się w Internecie sklepów internetowych podejrzewanych o naruszanie znaków towarowych, ale odbieranych jako pojedyncze, niepowiązane sklepy internetowe. Celem duńskiej analizy było stwierdzenie, czy tworzeniem tych sklepów internetowych kierował jakiś wzór lub struktura. Dzięki analizie ponownych rejestracji poprzednio wykorzystywanych nazw domen udało się stwierdzić, że sklepy internetowe podejrzewane o sprzedaż towarów naruszających znaki towarowe wykorzystywały nazwy domen uprzednio używane do różnych celów w Internecie. Po udostępnieniu nazw domen do ponownej rejestracji podmioty prowadzące sklepy internetowe systematycznie dokonywały ponownej rejestracji nazw domen, a następnie wkrótce otwierały sklep internetowy sprzedający towary podejrzewane o naruszanie znaków towarowych innych podmiotów. Charakterystyczną cechą było to, iż uprzednie

¹ https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/Research_on_Online_Business_Models_IBM/Research_on_Online_Business_Models_IBM_en.pdf.

² Analiza, przeprowadzona przez Henrika Bjørnera, duńskiego specjalistę ds. cyberprzestępczości, znajduje się pod adresem: <http://cybercrime.eu/analysis/analysing-registration-of-previously-used-danish-domain-names/>.

zastosowanie nazw domen było całkowicie niezwiązane z towarami sprzedawanymi w podejrzewanych sklepach internetowych. Istniały przykłady nazw domen uprzednio wykorzystywanych przez polityków, ambasady obcych państw, przedsiębiorstwa handlowe i wiele innych podmiotów rejestrujących nazwy domen.

W okresie między październikiem 2014 r. a październikiem 2015 r. podmioty podejrzewane o naruszanie znaków towarowych ponownie zarejestrowały 566 domen .dk niezwłocznie po rezygnacji z nazw domen przez ich poprzednich rejestrujących i udostępnieniu ich do ponownej rejestracji.³

Przeprowadzona analiza dotyczyła wyłącznie duńskiej krajowej domeny najwyższego poziomu .dk, ale wykryte działania wskazywały na prawdopodobieństwo analogicznej działalności przez podmioty podejrzewane o naruszanie znaków towarowych również w innych krajach europejskich. Na tej podstawie EUIPO podjął decyzję o przeprowadzeniu bardziej szczegółowej analizy tego konkretnego zagadnienia w etapie 2 projektu badawczego, koncentrującej się na czterech państwach europejskich o dużym sektorze handlu elektronicznego. Zgodnie z tymi kryteriami wybrano Szwecję, którą jako kraj skandynawski uznano za porównywalną z Danią, Niemcy i Wielką Brytanię, mające bardzo dobrze rozwinięte i duże sektory handlu elektronicznego, oraz południowoeuropejski kraj o dużym sektorze handlu elektronicznego – Hiszpanię.

Ogólnym celem analizy sklepów internetowych było wykrycie sklepów internetowych sprzedających towary podejrzewane o naruszanie znaków towarowych. W tym celu opracowano zautomatyzowany proces, w którym każda nazwa domeny była poddawana szeregowi modułów analitycznych, aby uznać daną stronę internetową za podejrzewaną o naruszanie znaków towarowych lub nie. Powyższe moduły analityczne służyły konkretnym celom, aby ułatwić gromadzenie informacji i analizę treści.

W okresie przeprowadzania analizy stwierdzono występowanie następującej sytuacji w Szwecji, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii.

W bieżącym badaniu jasno wykazano, że w Szwecji, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii występuje to samo zjawisko, które uprzednio stwierdzono w Danii.

³ Zwracamy uwagę, że ta informacja pochodzi z wcześniej wspomnianej analizy duńskiej.

ccTLD	Szwecja .se	Niemcy .de	Wielka Brytania .uk	Hiszpania .es	Ogółem
Okres objęty analizą	8–10 grudnia 2016 r.	23 listopada – 6 grudnia 2016 r.	26 stycznia – 10 lutego 2017 r.	10–11 stycznia 2017 r.	
Całkowita liczba wykrytych aktywnych nazw domen w ramach ccTLD prowadzących do aktywnych stron internetowych	1 259 990	11 057 426	8 158 245	1 047 780	21 523 441
Całkowita liczba wykrytych sklepów internetowych korzystających z nazwy domeny w ramach ccTLD	33 212	208 939	224 154	49 147	515 452
Całkowita liczba wykrytych sklepów internetowych podejrzewanych o naruszanie znaków towarowych innych podmiotów, które korzystają z nazwy domeny w ramach ccTLD	3 161 (9,5% całkowitej liczby sklepów internetowych)	6 066 (2,9% całkowitej liczby sklepów internetowych)	14 182 (6,3% całkowitej liczby sklepów internetowych)	4 461 (9,1% całkowitej liczby sklepów internetowych)	27 870 (5,41% całkowitej liczby sklepów internetowych)
Całkowita liczba wykrytych sklepów internetowych podejrzewanych o naruszanie znaków towarowych innych podmiotów, które korzystają z nazwy domeny w ramach ccTLD poprzednio wykorzystywanej przez innego rejestrującego	2 444 (77,3% podejrzewanych sklepów internetowych)	4 864 (80,2% podejrzewanych sklepów internetowych)	10 081 (71,1% podejrzewanych sklepów internetowych)	3 612 (81,0% podejrzewanych sklepów internetowych)	21 001 (75,35% podejrzewanych sklepów internetowych)

W trakcie badania w Szwecji, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii zidentyfikowano 27 870 sklepów internetowych podejrzewanych o sprzedaż towarów naruszających znaki towarowe. Stwierdzono, że 21 001 (75,35%) spośród tych sklepów internetowych wykryto przy wykorzystaniu nazw domen, które uprzednio wykorzystywano do kierowania ruchu sieciowego do stron internetowych niepowiązanych z ich pierwotnym zastosowaniem.

Na podstawie badania za prawdopodobne należy uznać, że takie samo zjawisko występuje również w innych państwach europejskich mających dobrze rozwinięty sektor handlu elektronicznego.

W toku analizy, obejmującej 27 870 sklepów internetowych podejrzewanych o sprzedaż towarów naruszających znaki towarowe w Szwecji, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii, wykryto szereg wzorców dotyczących tworzenia sklepów internetowych. Obejmują one:

- kategoria produktu: obuwie jest kategorią produktu najczęściej występującą w 67,5% podejrzewanych sklepów internetowych, a odzież jest kategorią produktu najczęściej występującą w 20,6% sklepów⁴;
- najczęściej występująca marka: najbardziej poszkodowana marka była najczęściej występującą marką w 18% podejrzewanych sklepów internetowych, podczas gdy druga najbardziej poszkodowana marka była najczęściej występującą marką w 11,9% podejrzewanych sklepów internetowych;
- wykorzystywane oprogramowanie: 94,6% wykrytych podejrzewanych sklepów internetowych wykorzystywało to samo konkretne oprogramowanie do prowadzenia handlu elektronicznego;
- podmiot rejestrujący: 40,78% wykrytych podejrzewanych sklepów internetowych w Szwecji i Wielkiej Brytanii było zarejestrowanych przez ten sam podmiot rejestrujący;
- serwery nazw: 21,3% wykrytych podejrzewanych sklepów internetowych korzystało z tego samego serwera nazw;
- kraj hostingowy: w przypadku 25,9% podejrzewanych sklepów internetowych dostawca usług hostingowych miał siedzibę w Turcji, 19,3% – w Holandii, a 18,3% – w Stanach Zjednoczonych.

⁴ Warto zauważyć, że dwie główne kategorie produktów odpowiadają głównym kategoriom produktów wskazanym przez Eurostat w ogólnym badaniu zakupów internetowych: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/E-commerce_statistics_for_individuals.

Rodzaj aktywności poprzednich stron internetowych prowadzonych pod wykorzystywanymi nazwami domen jest bardzo zróżnicowany, ale można go podzielić na:

1. instytucje publiczne, organizacje międzynarodowe i grupy interesów
2. sektor finansowy
3. wiadomości, media i strony informacyjne
4. inne podmioty gospodarcze
5. dyskusje polityczne i działania propagandowe
6. wolontariat
7. strony kulturalne i religijne
8. stowarzyszenia prywatne
9. sławni ludzie i fankluby
10. strony dla dorosłych i serwisy randkowe.

W toku badania szczegółowo przeanalizowano 40 sklepów internetowych. Studia przypadków znajdują się w załączniku do sprawozdania.

Domena001	Domena007	Domena010	Domena003
<p>W studium przypadku dotyczącym <i>Domena001</i>- se poprzednie zastosowanie nazwy domeny służyło kierowaniu ruchu internetowego do strony internetowej w języku szwedzkim zawierającej informacje Parlamentu Europejskiego dla społeczeństwa szwedzkiego.</p>	<p>W studium przypadku dotyczącym <i>Domena007</i>- de poprzednie zastosowanie nazwy domeny służyło kierowaniu ruchu internetowego do strony internetowej w języku niemieckim zawierającej informacje o szkole baletowej.</p>	<p>W studium przypadku dotyczącym <i>Domena010</i> - co.uk poprzednie zastosowanie nazwy domeny służyło kierowaniu ruchu internetowego do strony internetowej w języku angielskim zawierającej informacje o lokalnych usługach konwojowania.</p>	<p>W studium przypadku dotyczącym <i>Domena003</i> - es poprzednie zastosowanie nazwy domeny służyło kierowaniu ruchu internetowego do strony internetowej w języku hiszpańskim zawierającej informacje o nowotworach i powiązanych terapiach.</p>

W żadnym ze zrealizowanych 40 studiów przypadku nie stwierdzono korelacji między poprzednim zastosowaniem nazwy domeny a obecną sprzedażą produktów. Nawet jeżeli uprzednio domena była wykorzystywana do sprzedaży towarów, w okresie analizy obecne sklepy internetowe sprzedawały inny rodzaj produktu.

Studia przypadków wskazują, że jedyną przyczyną ponownej rejestracji nazw domen jest skorzystanie z popularności strony internetowej poprzednio identyfikowanej nazwą domeny. Korzyści obejmują indeksowanie w wyszukiwarkach internetowych, opublikowane opinie o usługach lub produktach oraz łącza z innych stron internetowych, które nie uwzględniły obecnego zastosowania.

Na pierwszy rzut oka sklepy internetowe wydają się być pojedynczymi przedsiębiorstwami. Jednakże na podstawie analizy sklepów internetowych i studiów przypadku stwierdzono różne wspólne cechy dotyczące kategorii produktów i marek oferowanych w podejrzewanych sklepach internetowych oraz ich technologii stron internetowych, a także wykorzystywanie konkretnych podmiotów rejestrujących i serwerów nazw, jak również krajów pochodzenia dostawców usług hostingowych.

Biorąc pod uwagę strukturę działalności gospodarczej i po szczegółowym przeanalizowaniu 40 studiów przypadku, kolejnym efektem badania jest prawdopodobieństwo wysokiego stopnia powiązania między sklepami internetowymi. Badanie zdaje się wskazywać, że to, co z pozoru wydaje się tysiącami niepowiązanych sklepów internetowych, jest prawdopodobnie jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami sprzedającymi konsumentom europejskim towary naruszające znaki towarowe.

Ustalenia ze sprawozdania są interesujące dla sektorów ścigania przestępstw i pośredników internetowych, a także dla właścicieli znaków towarowych i konsumentów, gdyż umożliwiają zrozumienie skali i cech tego modelu prowadzenia działalności stosowanego w kilku państwach członkowskich UE.

Avenida de Europa, 4,
E-03008 Alicante
Hiszpania

www.euiipo.europa.eu

Badanie dotyczące modeli działalności gospodarczej w Internecie, które naruszają prawa własności intelektualnej – Etap 2

Sklepy internetowe podejrzewane o naruszanie znaków towarowych, korzystające z wcześniej stosowanych nazw domen

Streszczenie